

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4388 din 29.04.2019
La nr.129 din 16 iulie 2019

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii pentru modificarea Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308/1997.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție, pe 3 (trei) file.

Director adjunct

Lascoi V.

Victor LAȘCOV

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>1268</u>
" <u>31</u> "	<u>07</u> 20 <u>19</u>
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/5963 din 29.07.2019

la proiectul de lege pentru modificarea Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308/1997

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) *examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
e) *informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului la 16 iulie 2019, fiind asigurat accesul părților interesate la materialele proiectului, pentru a putea lua cunoștință și a prezenta sau expedia recomandări.

Spre efectuarea expertizei anticorupție, proiectul a fost transmis la 16 iulie 2019. Astfel, în procesul de promovare a proiectului, rigorile de asigurare a transparenței decizionale, prevăzute la art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, au fost respectate parțial.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop excluderea posibilității fraudării bunurilor publice, manifestată prin scheme de cumpărare a terenurilor publice la preț redus.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea și completarea Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, în ceea ce privește excluderea mai multor privilegii referitoare la:

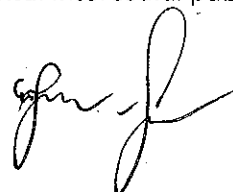
- vânzarea terenurilor aferente proprietate publică, neutilizate în procesul tehnologic, la o plată unică;
- posibilitatea stabilirii prețului, cel puțin egal cu prețul normativ al pământului, în cazul vânzării-cumpărării terenului proprietate publică prin concurs sau la licitație;
- vânzarea-cumpărarea terenului, care nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător, la prețul normativ al pământului, în cazul în care există un singur deținător de teren adiacent;
- vânzarea terenurilor proprietate publică aferente construcțiilor din cadrul parcurilor industrial, la prețul normativ al pământului, stabilit la momentul dării în folosință întreprinderii-administrator sau în arendă rezidenților parcului industrial, după procurarea și/sau darea în exploatare a construcțiilor cu destinație industrială și conexe;
- vânzarea terenului de pe lângă casă atribuit în folosință temporară și terenului cu care lotul de pământ de pe lângă casă depășește norma prevăzută de legislație, la prețul normativ conform tarifului indicat în anexa la Lege, sau darea în arendă persoanelor în a căror folosință se află.

Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele statului și autorităților administrației publice locale, în ceea ce privește veniturile obținute în rezultatul înstrăinării terenurilor publice, care urmează a fi vândute la prețul de piață.

Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

În nota informativă autorul a specificat: condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *”textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017. Totodată, în textul

proiectului au fost comise unele omisiuni, care pot avea ca efect interpretarea diferită a prevederilor proiectului în coraport cu normele Legii nr.1308/1997.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

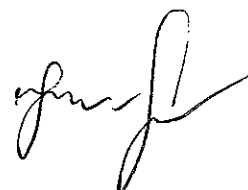
Prevederile proiectului se referă la excluderea posibilității legale de diminuare, până la prețul normativ al pământului, a prețului de vânzare al terenurilor publice, înstrăinate prin licitație sau concurs.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
Ca obiecție generală
Obiecții: Autorul utilizează în proiect termeni diferiți, față de termenii utilizați în prevederile Legii nr.1308/1997, cu referință la același fenomen. În acest sens, menționăm următoarele noțiuni: -) „prețul pământului” (art.1 pct.1 lit.b) din proiect); -) „bun imobil care nu poate fi format de sine stătător”, (art.1 pct.1 lit.c) din proiect); -) „prețul normativ al terenului”, (art.1 pct.3 din proiect). Pericolul utilizării neuniforme a termenilor costă în faptul că, la aplicarea în practică, sensul normei poate fi interpretat diferit, și anume tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor diferite. De fapt, considerăm că omisiunile efectuate sunt rezultatul unor greșeli mecanice, care, însă, urmează a fi înlăturate prin uniformizarea noțiunilor utilizate din proiect cu cele din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

Recomandări: <i>Redactarea prevederilor proiectului, după cum urmează:</i> -) la art.1 pct.1 lit.b) - completarea cu cuvintele „normativ al”, după cuvintele „egală cu prețul”; -) art.1 pct.1 lit.c) - completarea cu cuvintele „ca bun imobil”, după cuvintele „poate fi format”; -) la art.1 pct.3 din proiect - substituirea cuvântului „terenului” cu cuvântul „pământului”.	
Factori de risc: ● Utilizarea neuniformă a termenilor	Riscuri de corupție: ● Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308/1997, a fost elaborat de către un deputat în Parlament, în scopul excluderii posibilității fraudării bunurilor publice, manifestată prin scheme de cumpărare a terenurilor publice la preț redus.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate parțial prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la majorarea veniturilor în bugetul de stat, în rezultatul înstrăinării terenurilor publice.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție a fost identificată utilizarea neuniformă a termenilor, iar pentru preîntâmpinarea apariției cărorva neclarități la aplicarea în practică a normelor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.

29.07.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghiu, Inspector principal